

Андрій А. Чуєнков*

ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В КОНТЕКСТІ СТВОРЕННЯ ВАРТОСТІ БІЗНЕСУ

У статті визначенні основні підходи накопичення та відображення бухгалтерських даних за групами показників оцінки створення вартості бізнесу. Запропоновано використання додаткових відомостей накопичення та відображення бухгалтерських даних, а саме: оборотно-сальдова відомість (розширена); позабалансова відомість; аналітична відомість. Визначені підходи до аналітичних розрахунків показників створення вартості бізнесу, а саме: горизонтальний аналіз на основі даних у запропонованих відомостях накопичення та відображення бухгалтерських даних; застосування порівняльного балансу для визначення динаміки отриманих результатів за певний період. Результати розрахунків запропоновано відображати в примітках до фінансової звітності використовуючи Звіт про створення вартості бізнесу, що дасть можливість розкрити основні складові вартості бізнесу та інформацію про показники їх оцінки, динаміку створення, збереження, втрати вартості.

Ключові слова: створення вартості бізнесу, облікове-інформаційне забезпечення створення вартості бізнесу, показники оцінки створення вартості бізнесу, звіт про створення вартості бізнесу; користувачі фінансової звітності (постачальники фінансового капіталу).

Таб. 5. Лім. 22.

DOI: 10.32752/1993-6788-2025-1-289-106-118

Andrii Chuienkov

ACCOUNTING AND INFORMATION SUPPORT OF FINANCIAL STATEMENTS IN THE CONTEXT OF BUSINESS VALUE CREATION

The article defines the main approaches to the accumulation and display of accounting data by groups of indicators for assessing the value of a business. It is proposed to use additional information for the accumulation and display of accounting data, namely: a turnover and balance sheet (extended); an off-balance sheet; an analytical sheet. Approaches to analytical calculations of indicators for the creation of business value are defined, namely: horizontal analysis based on data in the proposed information for the accumulation and display of accounting data; the use of a comparative balance sheet to determine the dynamics of the results obtained for a certain period. It is proposed to reflect the results of the calculations in the notes to the financial statements using the Report on the creation of business value, which will make it possible to disclose the main components of the value of the business and information about the indicators of their assessment, the dynamics of creation, preservation, loss of value.

Keywords: creation of business value, accounting and information support for the creation of business value, indicators of the creation of business value, report on the creation of business value, financial reporting users (providers of financial capital).

Peer-reviewed, approved and placed: 02.07.2025

Постановка проблеми. При відображенні у фінансовій звітності інформації про створення вартості бізнесу використовують певні показники (зазвичай це вартісні показники, в деяких випадках – кількісні). В свою чергу розрахунок цих показників потребує належного забезпечення обліковими

¹ State University of Trade and Economics. Ukraine.

даними. Важливими питаннями облікового забезпечення в контексті створення вартості бізнесу є вивчення підходів до збору, обробки облікових даних для розрахунку груп показників оцінки створення вартості бізнесу та їх відображення у фінансовій звітності.

Виділимо наступні групи показників оцінки створення вартості бізнесу: групи показників оцінки результатів діяльності підприємства (РДП); групи показників оцінки фінансового (майнового) стану підприємства (Ф(М)СП); групи показників оцінки виробничо-інноваційної діяльності підприємства (ВІДП); групи показників оцінки кадрового потенціалу підприємства (КПП); групи показників оцінки управлінської спроможності підприємства (УСП).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням вибору методики бухгалтерського (фінансового) обліку об'єктів, що представляють інтерес для нашого дослідження присвячені роботи ряду вітчизняних науковців, а саме: фінансового (майнового) стану та результатів діяльності підприємства – Н.М. Проскуріна та А.В. Гнідкова [1] наводять фінансово-економічні показники, які дозволяють комплексно оцінити фінансове становище підприємства. Автори О.Ф. Томчук, М.С. Левчук [2] наводять характеристику основних методів фінансового аналізу діяльності підприємства та визначають переваги та недоліки окремих методів фінансового аналізу діяльності підприємств. Г.О. Закаблук [3] запропонував досліджувати динаміку показників фінансово-економічного стану промислових підприємств на засадах інтегрального оцінювання. Вітчизняні автори Т.Ю. Мельник, С.В. Свірко [4] наводять перелік етапів та процедур, які притаманні кожному з етапів, послідовне виконання яких дозволить отримати інформацію, а саме сукупність якісних і кількісних показників, які характеризують майновий стан суб'єкта підприємницької діяльності; А. Gomez [5] наводить методи фінансового аналізу підприємства (деякі методи можна застосувати при розрахунку показників оцінки створення вартості бізнесу); виробничо-інноваційної діяльності підприємства – В.В. Іванова [6] розглядає проблему оцінки ефективності процесу управління інноваційною діяльністю підприємства. Автори С.О. Єрмак, Л.В. Фролова та С.І. Бугенко [7] провели докладну систематизацію методичного інструментарію оцінки інноваційної діяльності підприємницьких структур, що дозволило виділити найбільш характерні методики, які різняться показниками й алгоритмами їх розрахунку. І.В. Подрез-Ряполова [8] розглянула питання визначення ефективності інноваційної діяльності підприємства; кадрового потенціалу підприємства – Автори О.О. Адлер, та К.Л. Яворська [9] розглянули питання ефективності управління персоналом підприємства та навели алгоритм аналізу показників ефективності управління персоналом підприємства. Авторами І.Ю. Лебедевою та В.О. Томашевскою [10] представлено основні напрями оцінки персоналу підприємства та її місце в системі управління персоналом, а також розглянуто систему оцінки персоналу, зміст етапів оцінки та критерії його оцінки. Вітчизняними авторами А.В. Сидоровою та В.А. Гонтюком [11] розроблено методичне забезпечення оцінювання кадрового потенціалу на основі компетентнісного підходу. В.В. Смачило та К.А. Цесельська [12] запропоновували для відбору характеристик кадрового потенціалу

підприємства застосовувати адаптовані SMART-критерії, які передбачають: конкретність, вимірюваність, бажаність та/або узгодженість з більш високим рівнем, значимість та/або доцільність, а також перехідність, змінність. Також, В.В. Смачило [13] запропонував систему оціночних показників кадрового потенціалу на підприємстві, яка ґрунтується на відборі його характеристик, групуванні їх за складовими, на основі бінарного підходу, та визначенню відповідних показників, яка, на відміну від існуючих, є дворівневою та враховує: систему показників оцінювання кадрового потенціалу підприємства; систему оцінювання кадрового потенціалу працівників. А. Жоусе [14] наводить основні показники продуктивності співробітників які необхідно відстежувати на підприємстві; управлінської спроможності підприємства – Автори С.Т. Пілецька та Т.Ю. Коритько [15] за допомогою модифікованої формули економічної доданої вартості пропонують визначати ефективність управління підприємством шляхом збільшення (зменшення) рівня капіталізації підприємства, коефіцієнта інфляційного ризику, який характеризує рівень залежності підприємства від негативного впливу зовнішнього середовища функціонування підприємства та інших показників. Вітчизняні автори Ю.В. Кравчик, Н.М. Польова та Т.І. Каткова [16] пропонують методику діагностики ефективності управління сільськогосподарськими організаціями, яка аналізує три напрями, що містять показники, та дозволяють оцінити конкретний вид ефективності системи управління підприємства. Г.О. Селезньова та І.Я. Іпполітова [17] виділяють дві групи методів оцінювання ефективності системи управління та обґрунтовують доцільність використання поелементного методу оцінювання, що за результатами оцінки дасть змогу визначати напрями вдосконалення системи управління підприємством. О.Г. Сокіл [18] наводить структуру та характеристику об'єктів обліку сталого розвитку за екологічною та соціальною складовою у розрізі активів, зобов'язань та власного капіталу та способи відображення про них інформації за допомогою розширеного балансу та звіту про фінансові результати з таксономією екологічних і соціальних статей активу і пасиву. Автори Н.І. Пилипів, Ю.В. Максимів та І.Д. П'ятничук [19] наводять матрицю визначення рівня стану соціальної відповідальності бізнесу у розрізі її ієрархічних рівнів та номенклатуру індикаторів оцінки стану соціальної відповідальності в рамках системи ділового партнерства.

Деякі результати з проаналізованих досліджень вітчизняних та зарубіжних авторів в подальшому можуть бути використані при визначенні: показників в розрізі визначених груп показників оцінки вартості бізнесу; підходів збору та обробки облікових даних з метою розрахунку цих показників; способу відображення інформації про створення вартості бізнесу у фінансовій звітності.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Не зважаючи на вагомий внесок названих вчених та зважаючи на запити користувачів фінансової звітності (постачальників фінансового капіталу), питання облікового забезпечення створення вартості бізнесу досі залишається актуальним. Зокрема в частині відображення відповідних даних в системі синтетичних і аналітичних розрахунків; методики переоцінки, методики

амортизації та знецінення активів/зобов'язань; методики розрахунків майбутніх грошових потоків з метою їх подальшого відображення у фінансовій звітності.

Метою дослідження є визначення підходів до збору, обробки облікових даних для подальшого розрахунку груп показників оцінки створення вартості бізнесу та їх відображення у фінансовій звітності. Що дозволяє забезпечити користувачів фінансової звітності (зокрема постачальників фінансового капіталу) достовірною інформацією про створення вартості бізнесу.

Основні результати дослідження. З метою належного відображення інформації у фінансовій звітності при її складанні варто враховувати основні принципи які зазначені в МСБО 1 [20] (табл. 1).

Таблиця 1. Основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності, побудовано авторами за даними джерел [20, 21]

№ з/п	Принцип	Характеристика
1	Нарахування	Суб'єкт господарювання складає свою фінансову звітність (крім інформації про рух грошових коштів) за принципом нарахування. Якщо застосовується принцип нарахування в бухгалтерському обліку, суб'єкт господарювання визнає такі статті як активи, зобов'язання, власний капітал, дохід та витрати (елементи фінансової звітності) тоді, коли вони відповідають визначенням та критеріям визнання для цих елементів у Концептуальній основі. Бухгалтерський облік за принципом нарахування описує наслідки операцій та інших подій та обставин на економічні ресурси суб'єкта господарювання, що звітує, та вимоги до цього у періодах, у яких такі наслідки сталися, навіть якщо отримання грошових коштів та їх сплата відбуваються в іншому періоді.
2	Безперервності	Складаючи фінансову звітність, управлінський персонал повинен оцінювати здатність суб'єкта господарювання продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Фінансова звітність зазвичай складається на основі припущення про безперервність діяльності суб'єкта господарювання, що звітує, та про те, що ця діяльність триватиме в передбачуваному майбутньому. Отже, приймається припущення про те, що суб'єкт господарювання не має ні наміру, ні потреби в початку процедури ліквідації або в припиненні діяльності. Якщо ж такий намір або така потреба має місце, може постати необхідність складання фінансової звітності на іншій основі.

Згідно Концептуальної основи принцип нарахування допомагає точніше розкривати інформацію про фінансові результати підприємства. В Концептуальній основі зазначено, що «інформація про економічні ресурси суб'єкта господарювання, що звітує, та вимоги до нього, а також про зміни в його економічних ресурсах і вимогах протягом певного періоду забезпечує кращу основу для оцінювання минулих та майбутніх фінансових результатів суб'єкта господарювання, ніж інформація виключно про отримання грошових коштів та їх сплату протягом такого періоду» [21]. Отримані дані

обліку за цим принципом дозволяють відображати в фінансовій звітності більш достовірну інформації про вартість бізнесу.

У міжнародний стандартх зазначено, що «доцільність складання фінансової звітності суб'єкта господарювання на основі безперервної діяльності означає також висновок про те, що суб'єкт господарювання не має практичної спроможності уникнути передання певного економічного ресурсу іншому підприємству, та якого можна було б уникнути лише шляхом ліквідації суб'єкта господарювання чи припинення діяльності» [21]. Тобто складання фінансової звітності за принципом безперервності дає певні гарантії про те, що підприємство може виконати свої зобов'язання в майбутньому перед зацікавленими сторонами. Складання звітності за цим принципом дає зацікавленим сторонам впевненість про подальшу діяльність та розвиток підприємства, а отже про подальше створення вартості бізнесу.

З метою отримання облікових даних для відображення в фінансовій звітності достовірної інформації про створення вартості бізнесу, необхідно визначити методи оцінки, обліку та відображення у фінансовій звітності об'єктів, що впливають на створення вартості бізнесу. Міжнародні стандарти фінансової звітності дозволяють визначати вартість активів та зобов'язань за різними видами вартості. Особливістю МСФЗ [22] є можливість оцінювати активи за справедливою вартістю. Оцінка активів та зобов'язань за справедливою вартістю дозволить забезпечити постачальників фінансового капіталу більш достовірною та актуальною інформацією про стан й вартість активів та зобов'язань підприємства. Оцінка активів та зобов'язань здійснюється за допомогою процедур переоцінки, амортизації та знецінення, що в залежності від обраного методу та виду вартості впливають на оцінку вартості бізнесу.

Забезпечення користувачів звітності достовірною інформацією про вартість активів, потребує регулярної перевірки активів на рівень їх знецінення (зменшення корисності) та за необхідністю проводити їх переоцінку відповідно до ринкової вартості подібних активів та їх фізичного та морального стану. Такий підхід дозволить забезпечити користувачів звітності інформацією про вартість активів, яка наближена до ринкової та достовірно оцінити вартість бізнесу.

Важливим етапом в бухгалтерському (фінансовому) обліку є визначення підходів формування даних в бухгалтерських регістрах які використовуються для розрахунку груп показників оцінки вартості бізнесу. Однією зі складових вартості бізнесу є діяльність підприємства, яка розподіляється на виробничу, комерційну та фінансову. Результати діяльності підприємства переважно оцінюють застосовуючи групу показників оцінки результатів діяльності підприємства (РДП), можна виділити наступні показники: чистого доходу від реалізації, собівартості реалізації, прибутку/збитку, інших видів доходів/витрат (зокрема: операційних, фінансових) та інші показники, які стандартизовані для всіх підприємств.

Другою складовою вартості бізнесу є система активів, яка розподіляється на матеріальні, нематеріальні та невідчутні активи (гудвіл). Оцінка системи активів проводиться за допомогою групи показників оцінки фінансового

(майнового) стану підприємства (Ф(М)СП), можна виділити наступні показники: основні засоби, нематеріальні активи, нерозподілений прибуток тощо. Група показників виробничо-інноваційної діяльності підприємства пов'язана з оцінкою активів які беруть участь у виробничій діяльності підприємства та її результатами, а також матеріальними і нематеріальними активами, які отримує підприємство в результаті проведення дослідницьких заходів, в. т.ч. розробці нових продуктів/винаходів тощо. В результаті виробництва або розробки певного активу його реалізують шляхом продажу зацікавленій стороні або вводять в експлуатацію в якості об'єкту основних засобів або нематеріального активу. Показниками оцінки виробничого потенціалу підприємства у фінансовій звітності переважно є різного виду витрати, які пов'язані з виробництвом (витрати на матеріали, утримання будівель та обладнання тощо). Оцінка інноваційної діяльності здійснюється переважно за допомогою показників витрат на пошуково-розвідувальні роботи, витрати на програмне забезпечення та розробку та ін.

Група показників оцінки кадрового потенціалу підприємства надає інформацію про оцінку забезпечення підприємством професійного розвитку та підвищення ефективності роботи працівників (наприклад показники оцінки можна віднести показників витрат на оплату праці, навчання та утримання персоналу). Група показників оцінки управлінської спроможності підприємства дає можливість оцінити ефективність проведення заходів з розвитку корпоративної соціальної відповідальності на підприємстві, забезпечення залученості підприємства в соціальних заходах та благодійності тощо (наприклад витрати на благодійність, витрати на соціальні проекти та ін). Бухгалтерський облік управлінської спроможності підприємства відображає дані для забезпечення розрахунку вартісних показників. Проте на нашу думку з метою удосконалення процесу накопичення даних, як і у випадку з оцінкою кадрового потенціалу доцільно визначити підхід до накопичення даних для забезпечення розрахунку якісних показників.

Отже, проаналізувавши вище наведене, можна сказати, що у бухгалтерському обліку зазвичай формуються дані для забезпечення розрахунку вартісних та кількісних показників оцінки вартості бізнесу. З метою удосконалення обліку розглянутих груп показників необхідно визначити підходи до накопичення даних для забезпечення розрахунку якісних показників. З цією метою пропонуємо запровадити додаткові види накопичувальних відомостей.

З метою розрахунку вартісних показників пропонуємо накопичувати дані за допомогою розширених оборотно-сальдових відомостей з відображенням аналітики рахунку який використовується. Для прикладу наведено оборотно-сальдову відомість (розширену) з відображенням синтетичних та аналітичних даних по основним засобам та нематеріальним активам. (табл. 2).

Відображення облікових даних за допомогою розширеної оборотно-сальдової відомості дозволяє прослідкувати динаміку збільшення або зменшення вартості певних об'єктів обліку (динаміка), а також за допомогою аналітичних даних (аналітика рахунку) проаналізувати майновий стан підприємства (зокрема: які види активів обліковуються) за певним рахунком. Підприємства можуть самі обирати які дані зазначати в аналітиці рахунку.

Таблиця 2. Оборотно-сальдова відомість (розширена) за рік, розроблено автором

Ррах.	Найменування	Сальдо Дт на початок	Сальдо Кт на початок	Обороти ДТ	Обороти КТ	Сальдо Дт на кінець	Сальдо Кт на кінець	Динаміка +/- =	Аналітика рахунку
10	Основні засоби	100 000	-	50 000	-	150 000	-	+	Види машин та обладнання
104	Машини та обладнання	40 000	-	20 000	-	60 000	-	+	
109	Інші основні засоби	60 000	-	30 000	-	90 000	-	+	Види об'єктів основних засобів які отримані в результаті досліджень та розробок
12	Нематеріальні активи	-	-	5000	-	5 000	-	+	Права на користування об'єктами основних засобів; ліцензії
122	Права на об'єкти промислової власності	-	-	5 000	-	5 000	-	+	

З метою накопичення облікових даних які не можуть бути відображені на основних рахунках бухгалтерського обліку, пропонуємо накопичувати дані за допомогою позабалансової відомості. Для прикладу наведено позабалансову відомість з відображенням синтетичних та аналітичних даних по рахунках, які є складовими вартості внутрішньо генерованого гудвілу (табл. 3).

Таблиця 3. Позабалансова відомість (за рік), розроблено автором

Рахунок	Найменування	На початок (грн.)	На кінець (грн.)	Динаміка +/- =	Аналітика рахунку
010	Внутрішньо генерований гудвіл:	175 000	245 000	+	Витрати які є складовими вартості внутрішньо генерованого гудвілу
010.1	Витрати на розвиток бренду	50 000	65 000	+	Витрати на рекламу та інші способи просування бренду
010.2	Витрати на інновації	100 000	150 000	+	Витрати на розроблення нових видів продукції, інноваційного виробничого обладнання
010.3	Витрати на розвиток працівників	25 000	30 000	+	Витрати на підвищення кваліфікації та навчання працівників

Позабалансова відомість може бути використана для відображення складових вартості інших об'єктів обліку в залежності від особливостей ведення обліку на підприємстві.

З метою розрахунку кількісних та якісних показників пропонуємо накопичувати дані за допомогою аналітичної відомості. Для прикладу наведено аналітичну відомість з відображенням аналітичних даних за групами показників оцінки вартості бізнесу, розрахунок яких вони забезпечують (табл. 4).

Запропонований підхід накопичення та відображення даних в подальшому допоможе більш деталізовано формувати дані про поточний стан та вартість активів та зобов'язань при веденні бухгалтерського обліку. Це дасть

змогу надавати більш достовірну інформацію про вартість бізнесу користувачам звітності (зокрема постачальниками фінансового капіталу).

Таблиця 4. Аналітична відомість (за рік), розроблено автором

Група показників оцінки яку забезпечують дані БО (ФО)*	Найменування	Одиниця виміру	Результат на початок	Результат на кінець	Динаміка +/-
РДП	Рівень задоволення обслуговування клієнтів	відмітка	добре	добре	=
РДП	Кількість клієнтів	чол.	150	175	+
Ф(М)СП	Кількість працюючих філій в країні	од.	5	6	+
Ф(М)СП	Кількість обладнання в експлуатації	од.	20	19	-
ВІДП	Кількість проектів капітального виробництва	од.	5	7	+
ВІДП	Кількість зареєстрованих патентів	од.	10	12	+
КПП	Кількість працівників в штаті	чол.	50	55	+
КПП	Мотивація працівників (загальна кількість днів прогулу працівників)	днів	15	10	-
УСП	Кількість проведених заходів з покращення екології	од.	5	7	+
УСП	Кількість виконаних благодійних проектів	од.	3	3	=

* дані бухгалтерського (фінансового) обліку

Після накопичення даних наступним кроком є обробка даних та проведення певних аналітичних розрахунків. Аналітичні розрахунки допомагають отримати більш розкрити та конкретизовану інформацію про вартість бізнесу, яка значно покращить інформативність фінансової звітності в контексті створення вартості бізнесу. Кожне підприємство обирає власні методи аналітичних розрахунків в залежності від показника який необхідно розрахувати. Слід звернути увагу на метод горизонтального аналізу. На нашу думку цей метод найменш трудомісткий проте доволі інформативний. Горизонтальний аналіз є ефективним для проведення аналізу та оцінки результатів діяльності та фінансового стану підприємства з використанням рахунків та субрахунків бухгалтерського обліку, оскільки він:

- простий для розрахунку;
- не займає багато часу;
- дає можливість використовувати дані з рахунків (субрахунків бухгалтерського обліку без конвертації (наприклад у коефіцієнти).

Незважаючи на його простоту, горизонтальний аналіз дозволяє прослідкувати динаміку зміни певних процесів на підприємстві внаслідок господарської діяльності, проаналізувати та спрогнозувати їх тенденцію в майбутньому.

З метою відстеження динаміки росту (наприклад чистого доходу від реалізації за два роки), необхідно провести аналогічний розрахунок за

минулий період та скласти за отриманими результатами порівняльний баланс, який дозволить отримати інформацію про зміну вартості бізнесу. За допомогою порівняльного балансу можна відстежувати динаміку росту будь-якого необхідного показника. Аналіз інформації за минулі періоди у порівняльному балансі допоможе проаналізувати та оцінити ефективність ведення господарської діяльності підприємства та його потенційний вплив на створення вартості бізнесу в майбутньому. При порівнянні декількох результатів аналітичних розрахунків, можна визначити їх взаємозалежність (наприклад, чи змінилася ефективність роботи працівників після інвестування певної суми коштів у їх навчання). Взаємозалежності між показниками дають представлення при оцінці вартості бізнесу про те, як певні заходи або дії підприємства впливають на його вартість. Отримані результати дозволяють проаналізувати та оцінити динаміку впливу певних факторів на вартість бізнесу, їх позитивну або негативну тенденцію за певний період (або декілька періодів), зробити прогноз майбутніх змін у вартості бізнесу та прийняти певні рішення для своєчасного реагування.

Як було визначено раніше, для узагальнення та відображення інформації про вартість бізнесу у фінансовій звітності МСБО 1 дозволяє використовувати примітки до фінансової звітності «якщо таку інформацію не подано у фінансовій звітності, але яка є доречною для її розуміння» [20]. Нижче наведено приклад відображення інформації про створення вартості бізнесу у примітках до фінансової звітності за використовуючи Звіт про створення вартості бізнесу. Звіт може бути сформований на основі даних відомостей, які були запропоновані у табл. 2, 3 та 4, а також при проведенні певних аналітичних розрахунків за допомогою запропонованих вище методів (горизонтального аналізу та порівняльного балансу) та інших методів, які залежать від особливостей обліку підприємства та потреб користувачів звітності (табл. 5).

Запропонований Звіт про створення вартості бізнесу дає можливість розкрити основні складові вартості бізнесу та інформацію про показники їх оцінки (у розрізі визначених груп показників оцінки вартості бізнесу: РДП; Ф(М)СП; ВІДП; КПП; УСП). Звіт також розкриває інформацію про динаміку створення, збереження або втрати вартості за визначеними складовими. Запровадження Звіту про створення вартості бізнесу дає змогу підвищити інформативність фінансової звітності в контексті створення вартості бізнесу.

Висновки. В результаті дослідження були визначені основні підходи накопичення та відображення бухгалтерських даних за групами оцінки показників створення вартості бізнесу. Запропоновано використання додаткових відомостей накопичення та відображення бухгалтерських даних, а саме: оборотно-сальдова відомість (розширена); позабалансова відомість; аналітична відомість. Запропонований підхід в подальшому допоможе більш деталізовано формувати дані про поточний стан та вартість активів та зобов'язань при веденні бухгалтерського обліку.

Визначені підходи до аналітичних розрахунків показників створення вартості бізнесу, а саме: горизонтальний аналіз на основі даних у запропонованих вище відомостях; застосування порівняльного балансу для визначення динаміки отриманих результатів за певний період.

Таблиця 5. Звіт про створення вартості бізнесу, розроблено автором

Група показників	Найменування	2024 рік	2025 рік	Одиниця виміру	Динаміка +/-=	Джерело даних*
РДП	Чистий дохід від реалізації	7,14	33,33	%	+	ОСВ АР
РДП	Собівартість реалізації	8,69	20	%	+	ОСВ АР
РДП	Рівень задоволеності клієнтів	добре	добре	відмітка (на основі результатів опитування)	=	АВ
Ф(М)СП	Основні засоби	10	50	%	+	ОСВ АР
Ф(М)СП	Нематеріальні активи	15	100	%	+	ОСВ АР
Ф(М)СП	Гудвіл	20	40	%	+	ПВ АР
ВІДП	Кількість проектів капітального виробництва	5	7	од.	+	АВ
ВІДП	Кількість зареєстрованих патентів	10	12	од.	+	АВ
КПП	Кількість працівників	50	55	чол.	+	АВ
КПП	Мотивація працівників (коефіцієнт прогулів)	5,74	3,83	%	+	АВ АР
КПП	Ефективність витрат на персонал (ROI)	14,33	6,5	%	-	ОСВ АР
УСП	Кількість проведених заходів з покращення екології	5	7	од.	+	АВ
УСП	Кількість виконаних благодійних проектів	3	3	од.	=	АВ

* оборотно-сальдова відомість (ОСВ); позабалансова відомість (ПВ); аналітична відомість (АВ), аналітичні розрахунки (АР).

Отримані результати дозволять проаналізувати та оцінити динаміку впливу певних факторів на вартість бізнесу, їх позитивну або негативну тенденцію за певний період (або декілька періодів), зробити прогноз майбутніх змін у вартості бізнесу та прийняти певні рішення для своєчасного реагування.

Результати розрахунків запропоновано відображати в примітках до фінансової звітності використовуючи Звіт про створення вартості бізнесу, що дасть можливість розкрити основні складові вартості бізнесу та інформацію про показники їх оцінки, динаміку створення, збереження, втрати вартості. Такий підхід відображення інформації дає змогу підвищити інформативність фінансової звітності для постачальників фінансового капіталу в контексті відображення інформації про створення вартості бізнесу. Отримані результати дослідження дозволяють перейти до вивчення наступного кола питань в контексті обліково-інформаційного забезпечення створення вартості бізнесу, застосовуючи принципи інтегрованого звітування, зокрема: визначення показників оцінки капіталів підприємства в контексті створення вартості бізнесу; відображення інформації про створення вартості бізнесу в інтегрованому звіті підприємства.

1. Проскуріна Н.М., Гнідкова А.В. Аналіз фінансового стану та фінансових результатів як інструмент оцінки ефективності діяльності підприємства. Економіка та суспільство. 2022. 43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-74>.

2. Томчук О.Ф., Левчук М.С. Критерії оцінювання і прогнозування фінансового стану та результатів діяльності підприємства. Молодий вчений. 2019. 9 (73). С. 480–486.
3. Закаблук Г.О. Дослідження динаміки показників фінансово-економічного стану промислових підприємств на засадах інтегрального оцінювання. Економічна наука. Інвестиції: практика та досвід. 2018. 12. С. 36–41.
4. Мельник Т.Ю., Свірко С.В. Теоретико-методичні основи оцінювання майнового стану підприємства. Економіка, управління та адміністрування. 2021. 1(95). С. 8–16.
5. Gomez A. 12 Types of Financial Analysis. URL: <https://www.ollusa.edu/blog/types-of-financial-analysis.html>
6. Іванова В.В. Управління інноваційною діяльністю підприємства: оцінка ефективності процесу. Вісник післядипломної освіти. Соціальні та поведінкові науки. 2021. 16 (45). С. 162–175.
7. Єрмак С.О., Фролова Л.В., Бугенко С.І. Систематика методичного інструментарію оцінки ефективності інноваційної діяльності підприємницьких структур. Бізнес Інформ. 2021. 9. С. 266–275.
8. Подрез-Ряполова І.В. Особливості визначення ефективності інноваційної діяльності. Право та інновації. 2021. 2. С. 18–22.
9. Адлер О.О., Яворська К.Л. Оцінка ефективності управління персоналом підприємства на прикладі ПРАТ «Вінницький завод «Маяк». Економіка та управління підприємствами. 2018. 27. С. 101–105.
10. Лебедева І.Ю., Томашевская В.О. Підходи до оцінки персоналу як складової аналізу кадрового потенціалу та технології його розвитку. Економічна наука. Інвестиції: практика та досвід. 2018. 12. С. 75–81.
11. Сидорова А.В., Гонтьок В.А. Оцінювання кадрового потенціалу підприємств на основі компетентнісного підходу. Економіка і організація управління. 2019. 2. С. 37–44.
12. Смачило В.В., Цесельська К.А. Обґрунтування характеристик кадрового потенціалу підприємств. Вісник ЖДТУ. 2019. 1 (87). С. 29–35.
13. Смачило В.В. Система оціночних показників кадрового потенціалу на підприємстві. Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. 2019. 2 (42). С. 58–70.
14. Joyce A. 13 Essential Employee Productivity Metrics to Track. URL: <https://www.teramind.co/blog/employee-productivity-metrics/>
15. Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю. Ефективність управління підприємством, підходи та методи щодо її оцінки. Економіка та управління підприємствами. 2018. 5. С. 100–106.
16. Кравчик Ю.В., Польова Н.М., Каткова Т.І. Діагностика ефективності системи управління організацією. Innovation and Sustainability. 2022. 3. С. 87–94.
17. Селезнякова Г.О., Іпполітова І.Я. Ефективність системи управління підприємством. Економіка та управління підприємствами. 2020. 39. С. 238–244.
18. Сокіл О.Г. Балансовий метод обліково-аналітичного забезпечення звітності про сталий розвиток аграрного підприємництва. Розвиток інтегрованої звітності підприємств. 2019. 6. С. 209–229.
19. Пилипів Н.І., Максимів Ю.В., П'ятничук І.Д. Концептуальний підхід до побудови обліково-інформаційного забезпечення соціальної відповідальності підприємства через призму системи ділового партнерства. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. 2018. 4 (27) С. 201–211.
20. МСБО 1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929>
21. Концептуальна основа фінансової звітності. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/2019_RB_ConceptualFramework_ukr
22. МСФЗ 13. Міжнародний стандарт фінансової звітності 13 «Оцінка справедливої вартості». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>

1. Proskurina, N.M., & Hnidkova, A.V. (2022). Analiz finansovoho stanu ta finansovykh rezultativ yak instrument otsinky efektyvnosti diialnosti pidpriemstva [Analysis of financial condition and financial results as a tool for assessing the effectiveness of an enterprise]. Ekonomika ta suspilstvo, (43). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-74> [In Ukrainian].

2. Tomchuk, O.F., & Levchuk, M.S. (2019). Kryterii otsiniuvannya i prohnozuvannya finansovoho stanu ta rezultativ diialnosti pidpriemstva [Criteria for assessing and forecasting the financial condition

and results of an enterprise]. *Molodyi vchenyi*, 9(73), 480–486. [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=\[In Ukrainian\]](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=[In Ukrainian]).

3. Zakabluk, H.O. (2018). Doslidzhennia dynamiky pokaznykiv finansovo-ekonomichnoho stanu promyslovykh pidpriemstv na zasadakh intehralnoho otsiniuvannia [Research on the dynamics of indicators of the financial and economic condition of industrial enterprises on the basis of integral assessment]. *Ekonomichna nauka. Investysii: praktyka ta dosvid*, (12), 36–41. http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2018_12_9 [In Ukrainian].

4. Melnyk, T.Iu., & Svirko, S.V. (2021). Teoretyko-metodychni osnovy otsiniuvannia mainovoho stanu pidpriemstva [Theoretical and methodological foundations of assessing the property status of an enterprise]. *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, 1(95), 8–16. [https://doi.org/10.26642/ema-2021-1\(95\)-8-16](https://doi.org/10.26642/ema-2021-1(95)-8-16) [In Ukrainian].

5. Gomez, A. (2024). 12 Types of Financial Analysis. Available at: <https://www.ollusa.edu/blog/types-of-financ> (Accessed: 09.07.2025).

6. Ivanova, V.V. (2021). Upravlinnia innovatsiinoiu diialnistiu pidpriemstva: otsinka efektyvnosti protsesu [Management of innovative activity of an enterprise: assessment of process efficiency]. *Visnyk pisliadyplomoi osvity. Sotsialni ta povedinkovi nauky*, 16(45), 162–175. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21 [In Ukrainian].

7. Iermak, S.O., Frolova, L.V., & Buhenko, S.I. (2021). Systematyka metodychnoho instrumentarii otsinky efektyvnosti innovatsiinoi diialnosti pidpriemnytskykh struktur [Systematics of methodological tools for assessing the efficiency of innovative activity of business structures]. *Biznes Inform*, (9), 266–275. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21 [In Ukrainian].

8. Podrez-Riapolova, I.V. (2021). Osoblyvosti vyznachennia efektyvnosti innovatsiinoi diialnosti [Features of determining the effectiveness of innovative activity]. *Pravo ta innovatsii*, (2), 18–22. <https://openarchive.nure.ua/handle/document/19195> [In Ukrainian].

9. Adler, O.O., & Yavorska, K.L. (2018). Otsinka efektyvnosti upravlinnia personalom pidpriemstva na prykladi PrAT «Vinnytskyi zavod «Maiak» [Assessment of the effectiveness of personnel management of an enterprise using the example of PrJSC “Vinnytsia Plant “Mayak”]. *Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy*, (27), 101–105. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21 [In Ukrainian].

10. Liebidieva, I.Iu., & Tomashevskaia, V.O. (2018). Pidkhody do otsinky personalu yak skladovoi analizu kadrovoho potentsialu ta tekhnolohii yoho rozvytku [Approaches to personnel assessment as a component of the analysis of human resource potential and technology of its development]. *Ekonomichna nauka. Investysii: praktyka ta dosvid*, (12), 75–81. <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6151&i=13> [In Ukrainian].

11. Sydorova, A.V., & Hontiuk, V.A. (2019). Otsiniuvannia kadrovoho potentsialu pidpriemstv na osnovi kompetentnisnoho pidkhodu [Assessment of human resource potential of enterprises based on a competency approach]. *Ekonomika i orhanizatsiia upravlinnia*, (2), 37–44. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21 [In Ukrainian].

12. Smachylo, V.V., & Tseselska, K.A. (2019). Obhruntuvannia kharakterystyk kadrovoho potentsialu pidpriemstv [Justification of the characteristics of the human resource potential of enterprises]. *Visnyk ZhDTU*, 1(87), 29–35. [https://doi.org/10.26642/jen-2019-1\(87\)-29-35](https://doi.org/10.26642/jen-2019-1(87)-29-35) [In Ukrainian].

13. Smachylo, V.V. (2019). Systema otsinochnykh pokaznykiv kadrovoho potentsialu na pidpriemstvi [System of evaluation indicators of human resource potential at the enterprise]. *Rynkova ekonomika: suchasna teoriia i praktyka upravlinnia*, 2(42), 58–70. [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2019.2\(42\).177072](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2019.2(42).177072) [In Ukrainian].

14. Joyce, A. (2024). 13 Essential Employee Productivity Metrics to Track. Available at: <https://www.teramind.co/blog/employee-productivity-metrics/>

15. Piletska, S.T., & Korytko, T.Iu. (2018). Efektyvnist upravlinnia pidpriemstvom, pidkhody ta metody shchodo yii otsinky [Effectiveness of enterprise management, approaches and methods for its assessment]. *Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy*, (5), 100–106. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21 [In Ukrainian].

16. Kravchuk, Yu.V., Polova, N.M., & Katkova, T.I. (2022). Diahnostyka efektyvnosti systemy upravlinnia orhanizatsiiei [Diagnostics of the effectiveness of the organization's management system]. *Innovation and Sustainability*, (3), 87–94. [https://inns.vn.ua/web/uploads/pdf/Kravchuk%](https://inns.vn.ua/web/uploads/pdf/Kravchuk%20et%20al.%202022.pdf) [In Ukrainian].

17. Seleznova, H.O., & Ippolitova, I.Ia. (2020). Efektyvnist systemy upravlinnia pidpriemstvom [The effectiveness of the enterprise management system]. *Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy*, (39), 238–244. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21 [In Ukrainian].

18. Sokil, O.H. (2019). Balansovi metod oblikovo-analitychnoho zabezpechennia zvitnosti pro stalyy rozvytok ahrarnoho pidpriemnytstva [Balance method of accounting and analytical support of reporting on the sustainable development of agricultural entrepreneurship]. *Rozvytok intehrovanoi zvitnosti pidpriemstv*, (6), 209–229. <http://feb.tsatu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/9.pdf> [In Ukrainian].

19. Pylypiv, N.I., Maksymiv, Yu.V., & Piatnychuk, I.D. (2018). Kontseptualnyi pidkhid do pobudovy oblikovo-informatsiinoho zabezpechennia sotsialnoi vidpovidalnosti pidpriemstva cherez pryzmu systemy dilovoho partnerstva [Conceptual approach to building accounting and information support for social responsibility of an enterprise through the prism of a business partnership system]. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 4(27), 201–211. <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/download/> [In Ukrainian].

20. MSBO 1. Mizhnarodnyi standart bukhgalterskoho obliku 1 «Podannia finansovoi zvitnosti» [IAS 1. International Accounting Standard 1 “Presentation of Financial Statements”]. (2012). Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text

21. Kontseptualna osnova finansovoi zvitnosti [Conceptual basis of financial reporting]. (2018). Available at: https://mof.gov.ua/storage/files/2019_RB_

22. MSFZ 13. Mizhnarodnyi standart finansovoi zvitnosti 13 «Otsinka spravedlyvoi vartosti» [IFRS 13. International Financial Reporting Standard 13 “Fair Value Measurement”]. (2013). Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_068#n2